

Arbeidsprogram 1919 (Stortingsprogram)

1. Inndragning av den private kapital som anvendes til utbytning. Som hensigtsmæssige overgangsmidler hertil pekes bl. a. paa en sterk progressiv skat paa personlige formuer og en stærk innskærnkning av arveretten. Effektiv begrænsning av kapitalutbyttet.
2. Socialisering av den industrielle produktion, samfærdnelsen og omsætningen. Dette sker i første række ved at socialisere bank- og forsikringsvæsenet, engrosshandelen, skibsfarten, kraft- og raastofkilder som fosser, gruber og skog, og de industrielle bedrifter hvis økonomiske og tekniske utviklingstrin gjør en helt samfundsmæssig ledelse særlig hensigtsmæssig. Regulering av detaljhandelen. Fremme av kommunal og kooperativ produktion og omsætning.
3. Samfundsmæssig organisation av landets næringsliv og planmæssig anvendelse av arbeidskraften, raastof og energi i de arbeidende og forbrukende folks interesse idet man utnytter den sakkyndighet landet raader over.
4. Fiskeriet befries fra sin avhengighet av privatkapitalen.
Fiskeværene samt omsætningen og forædlingen av fisk og fiskeprodukter socialiseres. Fiskernes økonomiske samvirke støttes bl. a. ved rentefrie laan til indkjøp av fartøier og redskaper. Fiskerraad paa de forskjellige steder sørger for den praktiske gjennomførelse av dette program.
5. Socialisering av byggegrund og av forretningsgaarde, leiegaarde og større beboelseshuse forøvrig i byer og bymæssig bebyggede strøk. Offentlig kontrol med boligmarkedet indtil socialiseringen er gjennomført. Samfundsmæssig boligbygning.
6. Militærvæsenets fuldstændige avvikling. De militære domstole avskaffes straks.
7. Omlægning av toldskatterne til direkte skat. Begrænsningen av den kommunale skatteprocent ophæves. Beskatning efter princippet: Et skattefrit eksistensminimum, tilpasset efter forsørgelsesbyrden.
Matrikulskatten ophæves. Grundværdiskat efter sakkyndig værdsættelse og periodiske takster.
8. Almindelig folkepension gjennomført av kommunerne med statsstøtte. Helt samfundsmæssig sykepleie.
9. Folkeskolen utviklet til en fælles barneskole. Adgang for alle barn til videregaaende utdannelse uten hensyn til forældrenes økonomiske stilling.
10. Bekjæmpelse av drikketrafikken ved et lovgivningsarbeide som leder frem til statsforbud. Før det nuværende forbud ophæves, avgjøres spørsmålet om totalforbud ved folkeavstemning.

Jordprogram.

Norges naturherligheter, som jord, skog, havn, jagt, fiske og lignende produktionsmidler skal paa trygge vilkaar tilhøre det arbeidende norske folk.

Gaardsbruk som hensigtsmæssig kan drives ved en enkelt families arbeidskraft - med nødvendig skog, myr og beite - forblir privateiendom. Pantegjæld og avgifter til private kapitalister bortfalder.

Større eiendomme samt udyrket og daarlig dyrket jord socialiseres. Eiendomme som egner seg bedst for stordrift forvaltes av samfundsmæssige organer, ved samvirkelag eller paa anden maate som sikrer arbeiderne mot utbytning. Jord som er egnet for enkeltmandsbruk overlates fortrinsvis til jordløse arbeidere.

Skogbruket socialiseres og lægges under samfundsmæssig forvaltning.

Til den praktiske gjennomførelse av dette jordprogram skal der i alle landkommuner opprettes bonderaad (jordstyre) hvis første oppgave skal være at sørge for:

At samvirke i størst mulig utstrekning blir anvendt i bondenæringen.

At udyrket men dyrkbar jord blir tilbudt fortrinsvis til jordløse arbeidere.

At husmandspladse, bygseljord og leilændingsgods, blir utskildt og som selvstændige bruk overdraget til vedkommende bygselmand, husmand eller leilænding.

At andre dele av større eiendomme, som dertil er skikket, blir utskiftet til arbeiderbondebruk, have- og hustomter efter behovet.

Rentefri bygge- og dyrkningslaan gives under raadenes kontrol.

Omsætningen av jord- og skogeiendomme kontrolleres av det offentlige.

Ved gjennomførelsen av denne jordreform betaler staten erstatning for værdier, som skyldes eierens, hans forældres og hans personlige arbeide. Erstatning kan dog ogsaa ydes utover disse værdier, hvor billighetsgrunde taler for det.